

Susanna Partio luotsaa nyt Suomen sarjakuvaseuraa ”Opettajia pitää kouluttaa ymmärtämään sarjakuvan mahdollisuudet”

Vesa Kataisto

Suomen sarjakuvaseura on saanut uuden puheenjohtajan. Pitkän ja edelleen pitkään vaikuttavan puheenjohtajanuran tehnyt Reija Nieminen jatkaa seuran hallituksen jäsenenä. Susanna Partio ei hätkähtänyt tärkeään asemaan astumista, vaikka myöntääkin hieman yllättäneensä siitä, kuinka paljon uudennaisia töitä puheenjohtajuus merkitsee.

”Olen koko ikäni ollut järjestöihmisiä ja toiminut useissa yhdistyksissä, kuten Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan eri järjestöissä. Sarjakuvat ovat minulle suhteellisen uusi juttu. Olen toki lue-
nut niitä lapsesta saakka, samalla tavoin kuten varmaan kaikki. Etsin Hesareista Rip Kirbyt, vintillä luin lehtinipuista Joonakset ja Tiffany Jonesit, tutkin Mustanaamiot ja Modesty Blaiset. Juuri lukemaan opittuani meille tilattiin Akun ”vaihtoehto”, Retu ja kumppanit. Koska perheeseen kuului useita eri ikäisiä, Aku Ankkakin tuli toki myöhemmin vastaan.”

Estetiikan ja filosofian opiskelija Partio kertoo oppiaineensa osoittaneen yllättävää vapaamielisyyttä, kun hän haki ja sai harjoittelupaikan Suomen sarjakuvaseurasta vuoden 1999 festivaaleja sekä vuoden 2000 sarjakuvaprojektia varten. Siitä alkoi hänen tutustumisensa moderniin, etupäässä kotimaiseen sarjakuvaan.

”Sarjakuva oli ja on edelleen minulle aika tutkimatonta aluetta, mutta silloin innostuin uusien suomalaisten tekijöiden töistä. Taiteentutkijan koulutus toimi pohjana, pidän erityisesti pienkustantajien teoksista. Teknisesti ja piirroksen osalta hyvin tehty sarjakuva ei aina ole minusta miellyttävän vaihtoehto. Minua miellyttävät varsinkin kuvan ja kerronnan kaavoja rikkovat sarjat.”

Koulumaailmassa työskennellessään Partio on pyrkinyt käyttämään sarjakuvaa apuna aina kun se on ollut mahdollista. Hän on käyttänyt sarjoja äidinkielen opetuksessa sekä järjestänyt sarjakuvakursseja ala-asteilla sekä erityiskouluissa.

”Erityisoppilaiden kanssa työskennellessäni olen oppinut millaisia pedagogisia mahdollisuuksia sarjakuva tarjoaa, Media-

Kuva: Vesa Kataisto

Susanna Partio ja jurottava Buddha.

kasvatus, maailman eteen tuomien kuvien ja sanojen hallinta, on nyt päivän sana. Kouluihin hankitaan videokameroita ja tietokoneita, mutta aivan samoilla keinoilla toimiva sarjakuva unohtuu helposti. Sitä pidetään yhä marginaalituotteena, vaikka se on vahvaa populaarikulttuuria.”

”Lapset hallitsevat sarjakuvan välineenä, mutta opettajilla on vielä monissa kouluissa vanhakantainen ja yksinkertaistettu käsitys sarjakuvista. Kuva on kuvaamataitoa ja sana äidinkieltä, mutta sarjakuva on ”kiusallinen välikappale”. Suurin osa lastensarjakuvasta on kansainvälistä massatuotantoa, suomalaista vaihtoehtoa ei oikein löydy.”

Partio muistuttaa, että ensisijaisesti opettajat kaipaavat koulutusta siitä, miten paljon taitoa sarjakuvalla kertominen todella vaatii ja millaisia uusia mahdollisuuksia ne tarjoavat. Esimerkiksi autistiset lapset, joilla on vaikeuksia käyttää sanoja, ovat yllättäneet opettajansa kertomalla asioita elämästään sarjakuvan keinoilla.

”Olin mukana Reija Niemisen aloittamassa Unelmien laitamilla-nettihankkeessa vuonna 2000. Yhtenä osana projektia kaksi sarjakuvapiirtäjää koulutti kehitysvammaisten lasten koulussa koko opettajakunnan sarjakuvan saloihin ja piti myös kaikille luokille sarjakuvakurssit. Oppilaiden tuotamat tulokset olivat häkellyttäviä. Kuvia on

toki käytetty erityiskouluissa paljon jo aikaisemmin, mutta sarjakuvien kautta avautuu mahdollisuus hahmottaa aikaa ja kokemusta toisella tavalla. Ruutujen välissä kuluu aikaa, kokemuksen voi hahmottaa tarinana, ajallisena kokonaisuutena. Koulun rehtori muistikin silloin lukeneensa, että Amerikassa sarjakuvia on käytetty jo aiemmin autismin hoitoon.”

Partion mielestä sarjakuva on muutenkin äärimmäisen kiinnostavaa, koska sillä on selvä ominaislaatunsa, joka näkyy varsinkin nuorten sarjakuvan-tekijöiden töissä.

”Toki arvostan klassisiakin tekijöitä, mutta kehun nyt erityisesti uutta sukupolvea, heidän vapautensa käyttäen aiheita, tyyliä sekä kerrontaratkaisuja koskettaa minua. Sarjakuvafestivaalien pienlehtitaitava on hyvin arvokas juttu, yleensäkin pienten kustantajien tukeminen sarjakuvaseuran avulla. Seuran koelma Aralis-kirjastossa on hieno projekti, jonka kehittäminen, sekä esimerkiksi alan asiansaston laadinta ja pohjoismainen yhteistyö ovat tärkeitä asioita. Tällä hetkellä on ajankohtaista tuottaa tietoa koulu- ja kirjastoväelle, sillä heidän kauttaan vaikuttaa koko kansaan. Sarjakuvaseuralla on suuri työ edessään ja hyvin pienet resurssit. Seuran palveluksessa ei esimerkiksi ole edelleenkään yhtään palkattua työntekijää, vaan kaikkea pyöritetään etupäässä vapaaehtoisvoimin.”

Susanna on ollut mukana sarjakuvafestivaaleilla monin tavoin, järjestämässä mm. lasten tapahtumia. Viime vuonna pidettiin ensimmäinen suomenruotsalainen sarjakuvakilpailu, ja Partio muistuttaa, että uusi kilpa on parhaillaan meneillään. Hän itse kertoo olevansa kaikkiruokainen sarjakuvien suhteen, mutta lukevansa juuri nyt nyt mielenkiinnolla esimerkiksi Joe Saccon Palestiinan ja Åsa Grenvallin Seitsemännen kerroksen kaltaisia yhteiskunnallisia teoksia. Perheen seuraavaa sarjakuvasukupolvea edustaa Susannan kahdeksanvuotias tytär, joka seuraa W.I.T.C.H.:iä innokkaasti ja tunnistaa mangatyylin, mutta ei vielä lue varsinaista mangaa.

”Siinä on sama juttu kuin Barbien kohdalla, ei sitä voi estää. Manga on kuitenkin rikas ja kiehtova maailma, täytyy vain ensin koulutautua siihen itse”, Partio naurahtaa.